

Un pacte contra la corrupció

JORDI SÀNCHEZ / Professor de ciència política de la UB

AVUI, 28 d'octubre del 2009

Ahir més d'un es va ennuegar amb el segon cafè del dia al saber la nova operació del magistrat Garzón. És massa aviat per poder emetre opinió contrastada sobre el fons que instrueix Garzón i menys encara sobre la responsabilitat de les persones directament implicades per ell en aquesta operació, entre altres qüestions per la presumpció d'innocència que les empara. Però com és habitual quan Garzón s'hi posa, no ho fa per poca cosa. I ahir ho va demostrar de nou. L'impacte públic de les seves actuacions acaben sent de gran intensitat, com en el cas que en ocupa, fins i tot quan el procediment acaba en un no res per als imputats inicials, cosa per cert que hem vist en diverses ocasions en aquest magistrat.

EL QUE ÉS INDISCUTIBLE és que l'actuació de Garzón ahir a Santa Coloma de Gramenet posa novament el tema de la corrupció sobre la taula. Després del malson del cas Millet i quan encara molts no ens en sabem avenir, ara tenim l'amenaça d'un nou cas que pot superar l'anterior. Tenim, doncs, com a país tots els números per desvetllar-nos d'un somni d'un país aliè a la corrupció. Afortunadament estem una mica lluny de les maneres de fer de Marbella i Estepona, però fem atenció no fos cas que la diferència fossin només les formes. Aquí tot ens agrada molt més discret, no tenim folklòriques ni personatges que fan ostentació del seu poder i la seva riquesa. Però podria ser que la nostra fos una societat tan afectada pel virus de la corrupció i la cobdícia com la nostra societat veïna.

JA SÉ QUE ESTÀ POLÍTICAMENT ben vist focalitzar la corrupció en els nostres polítics, fer llenya dels arbres caiguts i sobretot convertir les anècdotes en categories. Però alerta: en primer lloc els polítics no són significativament diferents en actituds de la resta de la societat que representen i, no ho oblidem, d'on surten, i en segon lloc si a la política hi ha corruptes és perquè hi ha altres ciutadans no polítics que els volen corrompre. No és aquesta una proclama en defensa dels polítics corruptes, és una afirmació en contra de la simplificació i el populisme que comença a amaranar. La corrupció és una dinàmica bidireccional.

DIT AIXÒ, COMPARTEIXO que la responsabilitat dels qui ens governen és més gran que la dels altres ciutadans en garantir la dignitat i el bon nom de la política. Ahir al migdia el conseller Joan Saura demanava confiança en les institucions de govern. Feia bé de demanar-ho, ja que la confiança està en aquests moments en nivells molt mínims. Però la nostra classe política ha de saber que és a les seves mans actuar i actuar amb urgència per desterrar la corrupció, per atacar d'arrel les causes -o bona part d'elles- que la provoquen. I això no ho estan fent.

CREC QUE PUC AFIRMAR SENSE POR a equivocar-me que en el nostre país no s'ha pres cap mesura radical per acabar amb una part de la corrupció. És indiscutible que el factor de la cobdícia humana sempre existirà, és consubstancial a la nostra espècie. Per dir-ho simplement i clara, sempre hi podrà haver entre nosaltres un cas Millet. I malgrat tots els esforços mai es podrà evitar que un regidor i un empresari creïn una conxorxa per aprofitar-se de les circumstàncies i enriquir-se. Però descomptats aquests casos -que en qualsevol cas reflectiran l'alçada moral de la

societat que tenim- el que cal són accions polítiques clares per combatre la corrupció.

CAL AUSTERITAT EN LA POLÍTICA DIÀRIA i en la de comunicació, cal transparència en les decisions, cal contrapoders que fiscalitzin i auditin comptes i resultats, cal legislació nova que limiti despesa electoral, i sobretot cal que els mecanismes de control existents funcionin i facin ràpid i bé la seva feina... i així podríem anar seguint. Aquesta és l'única manera de crear confiança, la resta és només un discurs sense conseqüències pràctiques. I caldria, lògicament, el compromís dels empresaris de no pagar mai més cap comissió a cap polític, com van fer fa uns anys a França. Recordem-ho, si no hi ha qui paga comissions, no hi ha qui les cobri. Si no hi ha qui corromp, no hi ha corrupció. És hora d'actuar. Aquest és el pacte social i polític que Catalunya necessita amb urgència. L'únic que pot tornar la confiança dels ciutadans en la política.